

СМЕДЕРЕВСКА
ПЕСНИЧКА
ЈЕСЕН

SMEDEREVO'S
POET
AUTUMN

Овогодишње издање едиције *Меридијани* омогућио је

Tomi Trade D.O.O.
Smederevo

Smederevo Serbia

СМЕДЕРЕВО ♥ СРБИЈА

Олеї Комков
Олег Комков

ПЕНЕЛОПИН
ДАР
ПЕНЕЛОПИН
ДАР

Превод:
Вера Хорвайї
Перевод:
Вера Хорват

МЕРИДИЈАНИ
2019.

✱ ✱ ✱

Вы ли это, о моряки,
Пряхи мерного мира?
Пряха — древняя мера,
Пряха прялет, как море.

Вы ли прядете, моряки,
Мерас в пуссовых мирах?
Время — распрас, хитера,
Брод в безднечном море.

Вы ли прядете, моряки,
Броши кнутого мира?
Мерас древней меру
В изувещанном море.

Вам ли вьдана, о моряки,
Время — горькое миро?!
Бездна горит меру
Смертныи прялет, как море.

Олег Косов

Фотос: А. Стоякович

Олеї Комков Олег Комков

СМЕДЕРЕВСКИ ТРИПТИХ

Вери Хорваџи

1

Над зидом Тврђаве ко срп сја Селена.
Ветар – сен студена, врлуда Дунавом
ко скрхани деспот: меша сан са јавом,
дослућује далек, горки дах пелена.

А јутром ће јесен златом сенке стрти
и ронити опет, ко жртва Суђаја,
капље речи што их зборила Данаја:
Не постоји Животи Груде неј у Смирџи.

Не постоји Живот? Лепота јесења
овенчала давно мноштва васкрсења,
која добро памте обале и вири.

Гост позни, што душу предах сну са муком,
пропеваћу отуд најсрпскијим звуком
ког могу извући ту, на руској лири.

2

Чист свитак поднева. Ћутке гледам, слушам:
тајинским жубором засребрише воде –
говор вечно младе и болне природе
гле, безбрижно тече, у корак с њим – душа,

6

СМЕДЕРЕВСКИЙ ТРИПТИХ

Вере Хорват

1

Лунный серп сияет над стеной Твердыни.
Ветер стылой тенью бродит вдоль Дуная,
словно скорбный деспот: бредя и стеная,
внемлет издалёка горклый дух полыни.

А наутро осень в золотой гордыне
сызнова уронит, от судьбы шальная,
капли слов, что, верно, молвила Даная:
разве только в Смерти Жизнь осталась ныне.

Разве только в Смерти? Лепотой осенней
венчаны от века сонмы воскресений,
о которых помнят берега и виры.

Поздний гость, предавший душу снам и мукам,
пропою отсюда самым сербским звуком,
что извлечь способен я из русской лиры.

2

Чистый свиток полдня. Пред немотным взглядом
потажной речью осребрились воды:
говор вечно юной и больной природы
вновь течёт беспечно вдаль, с душою рядом, –

тамо, где у име ишчезлих обреда
у камену тиња траг лепенске оде
и винчанском маглom скрива, да не оде,
вест неку – целебну ил' горчу од једа...

И још чист је свитак. Кô дах паперјасти
на подневну пустош благослов ће пасти
смедеревске сене. Свежина, круг травни,

дах цезве удишем, и трпак и сладак,
док крилопис следим, ревносан, а гладак,
ластавичјих мисли над искомском равни.

3

Срп Селенин бледи. Ноћ такнуће челик
нежно и тескобно, као стари војак
верно му оружје. Бол у песми велик.
Звездани глас ветра биће строг и звонак.

Ноћ такнуће срце загонетком јетком:
ко смо после смутњи, и страсти, и боја?
С мишљу о опросту, с жудњом за почетком,
снатрим древну тајну – ја, ње недостојан.

Сјајем старог сребра заискре предања...
Вратићу се да је на јави досањам:
Србија, кô срце, сузна, болна, спава.

И на млечној стази сећања и вере,
залахорен миром који не зна мере,
чућу песан светлих дева од Дунава.

8

к тем краям, где, внемля канувшим обрядам,
в камне тихо тлеет след лепенской оды
и винчанской мглою овекает годы
чья-то весть, что станет снадобьем иль ядом...

Чист поныне свиток. Точно дуновенье,
к пустоши полдневной льнёт благословенье
смедеревской сени. В странной той прохладе

я вдыхаю терпкий аромат из джезвы
и слежу, как брезжат, ревностны и резвы,
ласточкины мысли на предвечной глади.

3

Лунный серп остынет. Ночь коснётся стали
нежно и тревожно, точно старый воин –
верного оружия. В песенной печали
звёздный голос ветра будет строг и строен.

Ночь коснётся сердца. Кем, скажи, мы стали
за века забвений, смут, любовей, боев?
С думой о прощеньи, с грёзой о начале
брежу древней тайной, коей недостоин.

Серебристых былей мреет вереница...
Я вернусь, и въяве снова мне приснится
Сербия, как сердце, слёзная, больная.

И на млечных тропах памяти и веры,
в дуновеньи мира, что не знает меры,
я услышу спевы светлых дев Дуная.

ЕЛСИНОР

Залуд, растрзани мукама дневним
чекамо да смрт нам разјасни стања:
ми смо тек сене родиља нам – сени
по оронулом зиду светоздања.

Сечиво, омча, отровани путир...
Нема ли светије мудрости света
од свести да искупљен је крхки мир
низом издаја, клетви и освета?

Шта нам остаје? Сневање у магли
поноћној, што се згуснула до рока
кад вечна тишина раскрили нагло
капак безданог, недреманог ока.

ЭЛЬСИНОР

Истерзанные судорогой дней,
Напрасно ждём от смерти толкованья:
Мы – тени породивших нас теней
На выщербленных стенах мироздания.

Клинок, петля, отравленный потир...
Иль нет на свете мудрости священной,
Чем знать, что искуплён сей шаткий мир
Чредой измен, проклятий и отмщений?

Что ж нам осталось? Разве видеть сны
В полночной мгле, сгустившейся до срока,
Где распахнётся вечной тишины
Бездонное, недремлющее око.

РЕЧИ

Клизи низ талас дугиних боја
лађа сред бљештавих простора,
а дно у тавној дубини својој
влачи живо тајанство мора.

Тако, сабравши улов претешки
оселих истина, издалека
плове чунови надсветских речи
кроз талог говора човека

и тону споро, ал' неће стати,
привучене воденом бездном.
Ко нанос скинуће да врати
речи завичају им небесном?

СЛОВА

Скользит по радужной волне
Корабль в сияющем просторе,
А днище в тёмной глубине
Влачит живые тайны моря.

Так, тягостный собрав улов
Налипших истин, издалече
Плывут челны надмирных слов
Сквозь толщу человеческой речи

И вязнут, замедляя ход,
Притянутые влажной бездной.
Кто счистит наросль и вернёт
Слова их родине небесной?

ВЕСТ

За тајну не треба много:
тута у тихо вече
и неизрецива тескоба
у светој ћутњи свеће;

На прагу загушљиве јаве
свеж, хладан лепет крила –
кô сан што се косну славе
да вео с двери раскрили.

ВЕСТЬ

Для тайны надобно немного:
Печаль в безветренной ночи
И несказанная тревога
В священной немоте свечи;

И на пороге душевной яви
Прохладный шелест лёгких крыл,
Как будто сон, причастный славе,
У входа занавесь раскрыл.

ЈУЛСКА КИША

Кишно подне уљуљује земљу;
У дремеж урастао, споро дише врт,
 А лишће, засићено влагом
 Тешко, кô капци наливени сном.

Са небеса лије расуто време
И капи, кô мутних магновења рој,
 Лете расејано кроз грање,
 Док смутним шумором пуне ваздух.

И сни се врту маглом осећена,
Сетних тонова јесени позне даљ,
 Бледило незрелих јабука,
 Налик привиђењу иног света.

ИЮЛЬСКИЙ ДОЖДЬ

Дождливый полдень землю баюкает;
В дремоту вросший, медленно дышит сад,
Листы, напитанные влагой,
Тяжки, что сном налитые веки.

Стекает с неба время бессвязное,
И капли, словно тусклых мгновений рой,
Летят рассеянно сквозь ветви,
Шелестом смутным наполнив воздух.

И снится саду мглой осененная,
В печальных красках, осени поздней даль,
И бледен цвет неспелых яблок,
Точно виденье иного света.

Твој сан је дете. Безбрижна му кретња
гладиће прамен што златом светлуца,
згасиће јаву, кô заласци сунца
што уморно хрле мекој магли света.

Већ заборавио о бивству крилатом,
привијен уз тебе облим обрашчићем?
Младеначки спокој што опхрва биће
овејао усне млечним ароматом.

Твој сан је дете. Оно тебе сања,
нежно миловану постеље облаком,
сву заоденуту у ћутњу, сневања.

Уз ноћ приљубљене неосетно, лако,
бледе црте чиле, блажено се тање,
њихане у зибки месечевим зраком.

Твой сон – дитя. Беспечною рукой
Погладит прядь, мерцающую златом,
И гасит явь, подобен тем закатам,
Что льнут устало к мягкой мгле мирской.

Ужель забыл о бытии крылатом,
К тебе прижавшись пухлою щекой?
И млеющий младенческий покой
Овеял губы млечным ароматом.

Твой сон – дитя. Ему приснишься ты,
Обласканная облаком постели,
Облечена в молчанье и мечты, –

И, к ночи прикасаясь еле-еле,
Блаженно мреют бледные черты,
Колеблемые в лунной колыбели.

СНОХВАТИЦА

Ишчезнућа час сваковечерњи;
капије му – сусретнути капци:
кад постану граница дневноме виђењу,
остављају душу да безизлазно
лута неземаљским ноћним пејзажем.
Простор постаје тишина
што лепљивим обликом гута предмете,
звукe, обрисе, напасти,
растојања, путоказе, вести, време,
мамећи душу заједно с телом
у нежни загрљај далеке близине,
из којих назиру се, као у магли,
трепераве границе бивства –
и сваки пут као први,
и сваки пут као у последњи
кратки трен...

Тако милостива бива,
ваљда, близина океанске бездне,
што заглушује шумором тишине,
одједном слутњу нехотичну нуди
о тежњи смртне природе
да посланство буде – у небо, у вечност, у Лету?

А душа одлази све даље
и, таласима заборава зањихана,
сладносно трне и безбрижно
урања у опално сјакаву пучину,
као писмо поверено мору
у добро запечаћеној боци;

ПРЕДСОНЬЕ

Исчезанья час ежевечерний;
Что врата – сомкнувшиеся веки:
Положив предел дневному зренью,
Душу оставляют безысходно
Бредить неземным, ночным пейзажем.
Тишиной становится пространство,
Вязкой формой поглощая вещи,
Звуки, очертанья, обстоянья,
Расстоянья, вехи, вести, время,
Увлекая душу вместе с телом
В нежные объятья дальней близости,
Из которой зримы, словно в дымке,
Бытия мерцающие грани –
Всякий раз как будто бы впервые,
Всякий раз как будто бы в последний
Краткий миг...

Так благостна бывает,
Верно, близость океанской бездны,
Что, гудящей тишью оглушая,
Вдруг даёт почувствовать невольно,
Как стремится смертная природа
Быть посланьем – в небо, в вечность, в Лету?..

И душа уносится всё дальше
И, на волнах забвения качаясь,
Сладостно немеет и беспечно
Тонет в переливчатых пучинах,
Как письмо, доверенное морю
В крепко запечатанной бутылке;

ево, губи се са видика
и већ саму себе не осећа.

Ко ли је остао у овом колебљивом свету,
на хладној пешчаној обали
где трагови што истичу смислом
ускоро постаће плен црних таласа?
Чувар или дух без душе и тела,
коме наречен је рок
до ког ће да жуди за излетелом речи,
да у срцу пустош скрушено чува
и посматра како се растапају заласци
као печатни восак над пожутелом равни?

Вот уже совсем её не видно,
И сама себя она не чувствует.

Кто ж остался в этом зыбком мире,
На остывшем берегу песчаном,
Где следы, что истекают смыслом,
Скоро станут чёрных волн добычей?
Страж или призрак без души и тела,
Коему назначено до срока
Тосковать об излетевшем слове,
В сердце пустоту хранить смиренно
Да глядеть, как плаваются закаты
Сургучом над пожелтелой гладью?..

ЉУБЉЕНОЈ

О, зашто тако дуго, с чежњом страсном,
Не опивши се, уливамо у се,
Као да је вино из касних берби,
Ту трпку јесен?

Зар злом времену можеш веровати?
Хитнуће очас, пожели ли само,
На главе, кô покров, небески застор
Рајскога лога!

Зар ничим више не пунимо чаше?
У меховима срца – ино вино:
Руди, пуни вене блажени нектар,
Дар Афродите.

Ах, хоћемо ли окусити опет
У ноћ олујну ову свету течност?
Стење, бунца, зебе у жудњи душа...
Јесени крај већ?

ВОЗЛЮБЛЕННОЙ

О, зачем так долго, с тоскою страстной,
Не пьянея, тщетно в себя вливаем,
Как вино из позднего урожая,
Терпкую осень?

Разве злomu времени можно верить?
Бросить вмиг способно, едва захочет,
На главы, как саван, небесный полог
Райского ложа!

Разве нечем больше наполнить чаши?
Есть в мехах сердечных вино иное:
Рдея, полнит вены блаженный нектар,
Дар Афродиты.

Ах, вкусим ли снова ненастной ночью
Мы с тобою этой священной влаги?
Стонет, бредит, стынет душа, тоскуя...
Кончится ль осень?

БЕКСТВО У ЕГИПАТ

Из уза зиме избегли,
гоњени гачаца грајом,
спуштамо се, полегли,
на уски, тавни Мицраим¹.

О, тескоба тесноће!
Тамо, за облачним крајем
опет у загрљај хоће
да нас стисне Мицраим.

Опет нам струну срца
тужни мотив издаје.
Смркнут, узохољен, врца
вечити привид Мицраим.

Смрћу древном кô сен, сан,
мремо или бунцамо?
У ноћ преобраћа дан
кô црна птица Мицраим.

Гле, лелуја до јутра
међ адом и међ рајем
црни бесмртни Ра,
што смрћу чува Мицраим.

¹ Мицраим (хебр. *מִצְרַיִם*, *клицуре*) – означава Хамовог сина, родоначелника Египћана. У Библији је Мицраим име за Египат и Египћане; прим. прев.

БЕГСТВО В ЕГИПЕТ

Прочь из плена зимы,
Грачьим гонимы граем,
Вновь спускаемся мы
В узкий, тёмный Мицраим.

О теснина тоски!
Там, за облачным краем,
Вновь объятий тиски
Нам раскроет Мицраим.

Вновь на струнах сердец
Скорбный мотив играем.
Близок мрачный гордец –
Вечный призрак, Мицраим.

Смертью древней, как тень,
Бредим иль умираем?
В ночь обращает день
Чёрной птицей Мицраим.

Се, парит до утра
Между адом и раем
Чёрный бессмертный Ра,
В смерти храня Мицраим.

Опет пред јутро бунца фебруар, све
Мрмори нешто, поздравља се; или
Опроштај моли, ситном сачмом
Отопљених суза добујући?

Знам да си болан, јадни фебруаре
Дахнеш ли, чућу прозуклу вест: разли
По прозирним венама твојим
Пролећни еол свежину чари.

Ваздан с тобом лутам, привиде, чије
Мукло име срху је налик; када
Зазебе благост тмурног свода –
Звучаћеш срцу кô реч кристална?

Опять под утро бредит февраль, опять
Бормочет что-то, будто прощаясь; иль
Прощенья просит, мелкой дробью
Талых слезинок стуча по стёклам?

Ты болен, знаю, бедный февраль... Едва
Дохнёшь, услышу хриплую весть: уже
Разлил в твоих прозрачных жилах
Вешний эол колдовскую свежесть.

Весь день с тобою брежу, о призрак, чьё
Глухое имя – словно озноб; когда
Прозябнет нег в хмурой тверди –
Вспомнишься ль сердцу хрустальным
словом?

СНОВИ

Неки снови копне попут снега
у безлич-ноћи склопљених веђа:
бесплодну јаву до јутра сплету –
бесплотни траг схимника у свету.

Други снови слове славом снега,
у случај-ноћи склопљених веђа:
заспу нас маном и мру у лету
миростворачком смрћу у свету.

А трећи снови теби су налик:
благослов не дају без љубави,
блистају болом бељим од снега,
у очај-ноћи склопљених веђа.

СНЫ

Иные сны истают, словно снег,
В нечувственной ночи смежённых век:
Бесплодной былью станут поутру,
Бесплотным следом схимника в миру.

Другие сны словущи, словно снег,
В нечаянной ночи смежённых век:
Осыплют манной и умрут к утру
Миротворящей смертью на миру.

А третьи сны похожи на тебя:
Благословить бессильны не любя,
Сияют белой болью, словно снег,
В отчаянной ночи смежённых век.

Ви сте те преље, о мојре,
с вретеном доњегa смера?
Пређа је пролазна мера.
Преслица бруји кô море.

Вашем су бунилу, мојре,
пустоши светске тек мера?
Време је распра, химера,
брод насред безмерја мора.

Ви ли то бродите, мојре,
по бриду привидног мира?
Мирује бремена мера
сред неистраженог мора.

Је ли вам знано, о мојре,
да време горко је миро?!
А бездне најгорња мера
смртном мрмори кô море.

Вы ли это, о мойры,
Пряхи мерклого мира?
Пряжа – бренная мера.
Прялка бредит, как море.

Вы ли бредите, мойры,
Мерой в пустошах мира?
Время – распря, химера,
Брод в безбрежности моря.

Вы ли бродите, мойры,
Брегом хмурого мира?
Мреет бремени мера
В неизведанном море.

Вам ли ведать, о мойры,
Время – горькое миро?!
Бездны горняя мера
Смертным брезжит, как море.

СИЦИЛИЈАНА ЗА ЈУЛИЈАНУ

Откад нас је, реци, још мамила
свила Кине и злато с кобалта,
ноћ на Темзи и зора са Нила,
бучни Сплит и каменита Малта?
Као јецај старих кампанила,
нереалан, копни наш Ријалто,
сав извијен кô сен Ефијалта –
пећ заласка сумрак расталила.

Ми смо само снови, Јулијана,
који бледе у привиду јула,
древни као даљине Ханана,
дути као јулијска олуја.
Омраком у згаслим наргилама,
лепршајем бестелесног тила
трепти песма што нам се приснила,
талас шапће *alla siciliana*...

СИЦИЛИАНА ДЛЯ ЮЛИАННЫ

Расскажи, давно ли нас манили
Шанский шёлк и золотая смальта,
Ночь на Темзе и восход на Ниле,
Гулкий Сплит и каменная Мальта?
Словно стон на старой кампаниле,
Тает небывалый наш Риальто,
Выгнувшийся тенью Эфиальта
В заревом предсумрачном горниле.

Мы – всего лишь грёзы, Юлианна,
Мреющие в призрачном июле,
Древние, что дали Ханаана,
Долгие, что грозы над Фриули.
Омраком потухшего кальяна,
Следом ветра на бесплотном тюле
Веет песнь, в которой мы уснули,
Шепчут волны *alla siciliana*...

СВЕТИЛЕН

Ана гаси свеће у храму,
вечерњи истиче еон,
скрива се у Сретења таму
он, Богопримац Симеон.

И, осењеном од Селене,
знам да ће да залепета
расточена сред васељене
та безбројноока сета,

кад душа распе сен снова
на полог самртног алкова
и понад светскога покрова
вине се пут родног крова.

СВЕТИЛЕН

Погасит Анна в храме свечи,
Вечерни истечёт эон,
Сокроется во мраке встречи
Богоприимец Симеон.

И, осененному Селеной,
Мне станет сызнова близка
Развоплотившейся вселенной
Многоочитая тоска,

Когда, осыпав тени снов
На полог смертного алькова,
Превыше слития мирского
Душа родной отыщет кров.

У мир изгнанства отисни се сад,
краљ-рибару, лишен снова и свите!
Кô коноп мрежã пажљиво су свите
утеге греха и твој древни јад.

Јер, чим крену пролећне празнине –
из заметка клија ћутљива песан,
глас пређашњи се, чист и бестелесан,
враћа. Али речи су већ ине.

В несуетность изгнания отчаль,
Король-рыбак, лишённый снов и свиты!
Как вервия сетей, надёжно свиты
Твой ветхий грех и вещая печаль.

Как прежде, в первой вешней пустоте
Прозябла завязь молчаливых песен,
И прежний голос, чист и бестелесен,
Им вторит. Но слова уже не те.

ВАДИМУ МОЛОДОМ

Од прве до последње немости,
проћи међом међ ћутањем и речју,
до древне глине у митском Дворечју,
ту где време обре обрис прости,

где су ствари утеха, смирење –
складом одишу ноћни им сабори,
где рој звезда гласом људским збори,
вест упија жбуње и камење.

И постати посвећеник када,
препознавши облике клинописне
у наречју ишчезлом без трага,

душа преображена се отисне,
и, жива, напусти тела свитак –
не привид; реч, враћена у битак.

ВАДИМУ МОЛОДОМУ

От первой до последней немоты
пройти межой молчания и речи,
до древней глины в сказочном Двуречьи,
где время обрело свои черты,

где вещи утешающе просты
и тишью веет их ночное вече,
и звёзды говорят по-человечьи,
и внемлют вести камни и кусты.

И посвящённым сделаться, когда,
свой клинописный облик узнавая
в наречьях, не оставивших следа,

душа пресуществится – и, живая,
не призраком покинет плоть мою,
но словом, возвращённым бытию.

ПСИХИ

Снатрим: самујеш, блудиш, пролећеш,
док сама себи глумиш пантомиму,
сва несрећна кô позно пролеће
с поводњем суза што покапа зиму.

Тоне сваки гест, дотиче се дна
мисли што се оте маски и диму.
И каквом то леденом херувиму
одвајкад бестрасно си предана?

И снатрим: пустињско исијање
гасне над бездном што је кô уклет;а;
говор се претвара у бунцање,

те ништа више не иштем од света,
тек допуштен ми поглед што лепета
и издалека следи ти лутање.

ПСИХЕЕ

Мне чудится: ты странствуешь одна,
сама себе играя пантомиму,
несчастливая, как поздняя весна,
что в половодьи слёз хоронит зиму,

и тонет каждый жест, касаясь дна
холодной думы, неподвластной гриму.
Какому ледяному херувиму
от века ты бесстрастно предана?

Мне чудится: пустынный тает свет
над безднами, которым ты не рада,
и претворится речь в немотный бред,

и мне от мира ничего не надо:
достанет лишь отпущенного взгляда –
скользить поодаль за тобой вослед.

ЈЕДНОМ

Једном, у неизбежно позни час,
што пропада кроз опустели ваздух,
пробудићеш се, као од светлости
(тако, мним, васкрсава плот из праха),
зурићеш у иконски рани сумрак
и сетићеш се златних снова Климта,
што пророкују нам како чудесно су
љубавници, ушушкани у ноћ,
већ сливени с величанством света,
а наспрам светла налик мртвима –
с ликовима просењеним до јаве,
с тихим им, опрозраченим покретима
и бесконачно ћутљивим говором
што утиче нам у уста
минувши слух.

И биће близак, јасан
као никада, љубавни тај шапат,
што занавек веже живе и мртве,
препун немог ангелогласја
и слатких тајни; кô игла пробошће
бесмртнима непојмљивим болом
шаролико ткање постојања,
сав постаће *ѿи* и удах чисти,
и тишина и сенка пољупца...

ОДНАЖДЫ

Однажды, в неизбывно поздний час,
что упадёт сквозь опустевший воздух,
ты пробудишься, словно бы от света
(так, верно, воскресает плоть из праха),
вглядишься в первозданный, ранний сумрак
и вспомнишь золотые грёзы Климта,
пророчившие нам о том, как чудно
любовники, закутанные в ночь,
сливаются с торжественностью мира
и кажутся на свет подобны мёртвым –
их ликам, истончившимся до яви,
их тихим, опрозраченными движениям
и бесконечно молчаливой речи,
которая втекает нам в уста,
минуя слух.

И будет близок, внятен,
как никогда, любовный этот шёпот,
связующий навек живых и мёртвых,
исполненный немых ангелогласий
и сладких тайн; и, как игла, пронзая
непостижимой для бессмертных болью
узорчатую ткань существования,
он станет весь тобою, чистым вздохом,
и тишиной, и тенью поцелуя...

МАЛА БАЛАДА

Што си тако сетна, о моја господња?
Да ли стог што видиш да остатке дана
напада, разноси, безобзирно глође,
снатрећи о мани, јато вражјих врана?

Или што ослушкујеш молитвену даљ,
где скрита је душа, обречена бездни,
и, подобно души, заогрћеш воал –
жиг нечитки, знак, исписан болом једним?

Због ког? Не пророкуј унапред невоље,
не посвећуј живе у свезнајну Лету!
Погле' ову лепу ноћ без звезда боље
што наткриљује нас једном у сто лета.

Лаки кô две смрти лунооке неке,
клизимо, без свести о метежу, мети,
ућутканом обалом те исте реке
на којој смо изгрев дочекали летњи.

Зарад чега плачеш, о моја господња?
Зашто опиреш се благи судбине
у час кад је твојих мисли стражар-вођа
зачаран у срцу док му рок не мине?!

Ти остаћеш са мном, велом и тишином
што никад кô сада не беше ми блиска,
трен пре него сама пренеш се наједном,
без сузе због које јутром камен блиста.

МАЛЕНЬКАЯ БАЛЛАДА

Отчего ты печальна, моя госпожа?
Оттого ли, что видишь, как в сером тумане,
Над останками дня окаянно кружа,
Ворожит вороньё, будто грезит о манне?

Оттого ли, что слышишь, как молится даль,
Где сокрыта душа, обречённая бездне,
И, подобно душе, надеваешь вуаль –
Нечитаемый знак неизбывной болезни?

Для кого? Преждевременных бед не пророчь
И живым не вещай о всеведущей Лете!
Посмотри, как прекрасна беззвёздная ночь,
Что сгустилась над нами однажды в столетье, –

И, как две луноокие смерти, легки,
Мы скользим, позабывши метанья и меты,
Обезмолвленным берегом той же реки,
У которой когда-то встречали рассветы.

Отчего же ты плачешь, моя госпожа?
Разве можно противиться благодати рока,
О ту пору как мыслей твоих сторожа
В заколдованном сердце застыли до срока?!

Ты пребудешь со мной – пеленой, тишиной,
Что ещё никогда не была так близка мне,
Только миг – до того как проснуться одной,
Не оставив слезы на отваленном камне.

Падале звезде низ неба стрмину
у маглу, где живесмо кô бози;
птице су, острвљене на стрвину,
лебделе у непомичној пози.

И израњале би тамне теме нам,
приказе призване у сумраку
и чупао старчић с болног темена
влас као вилина коса танку,

врачао би, мађијао, бајао
нечију смрт, ћутећи о чуду,
и чарну тајну би закувавао
у чађавом, плесњивом сасуду.

Ал' неста мага; ми заборависмо –
јер бич времена шиба по свима,
трепет у ком од скаски борависмо
у божанско доба наших зима.

И данас још, сред пустоши беззвездне,
руку испружених до бескраја,
узвитлани смо понад снежне бездне
овог подземног, безгласног раја.

Док зову даљине, чезну за нама,
а сан смо ил' јава? – вапи душа,
небески свод нептичјим осанама
разноси ангелских војски тушта.

С пустого неба звёзды падали
Во мглу, где мы как боги жили,
И птицы, падкие до падали,
В недвижимом воздухе кружили.

Порой являлись нам из темени
Развоплотившиеся лики,
И рвал старик с больного темени
Власы, что стебли повилики,

И ворожил, и заговаривал
Чужую смерть, молча о чуде,
И тайну чёрную заваривал
В покрытом плесенью сосуде.

Но умер волхв, и позабыли мы,
Бичами времени разимы,
Как млели сказочными былями
Божественные наши зимы.

Поныне, в ту же стынь беззвездную
С мольбами руки простирая,
Мы носимся над снежной бездною
Подземного, немого рая.

И даль влечёт путями санными,
И души ропщут: явь или сон мы?
А твердь нептичьими осаннами
Взорвали ангельские сонмы.

Шумор грана – кô Веда глас древни:
грозничаве душе сјај јесењи.

Овај врт, изникао на крви,
још је рајски сновидео кави¹:

трезност мртвог сна и грке some,
лепоти и смрти унисоне

тим, што главе временом умише
да кô лако бремене носе лишће.

Кô казивања древног Агнија,
с неба жртвено сипи жар огња,

у оку низ тиња – жари се, мре –
писмѐна светова, за ретком ред...

Вјаз² и прорис³. Пророчки глас Веда.
Златне душе позни одсјај бледи.

1 Кави – жрец у древној Индији и Ирану; тајновидац, аутор и тумач ритуалних текстова; прим. прев.

2 Вјаз (руски: *вязь*) – врста декоративног писма у коме се китњасто исписана слова повезују у целовит орнамент; прим. прев.

3 Прорис (старослов.) – у фрескоису и иконопису: контурни цртеж, често перфориран на танком папиру или тканини, који се преноси на подлогу за рад; прим. прев.

Шум ветвей – что ветхий голос Вед:
бредящей души осенний свет.

Этот сад, возросший на крови,
райским взглядом прозревал кави:

горечь сомы, трезвый, мёртвый сон,
красоты и смерти унисон

для омывших временем главы
станут лёгким бременем листвы.

Как реченья древнего Агни,
с неба жертвой падают огни,

и в глазах медлительно горят
письмена миров, за рядом ряд...

Вязь и прорись. Вещий голос Вед.
Золотой души последний свет.

ДИПТИХ

Не, нисам сâм о поноћи. Онај сам
коме на тршчаним свицима Нила,
разблажив водом лунина мастила,
чари писмѐна даје мудри Тот сâм.

Не самујем у бесмрћу. Ја сам хор
немих сени са западне пустиње,
где над сном оца што не позва: *Сине!*
соколињим оком бди небесни Хор.

ДИПТИХ

Я не один в полуночи. Я – тот,
кому на тростниковых свитках Нила,
разлив по водам лунные чернила,
волшбу письмен дарует мудрый Тот.

Я не один в бессмертии. Я – хор
немотных теней западной пустыни,
где в снах отца, забывшего о сыне,
сокольным оком бдит небесный Хор.

ЕЗОТЕРИЧКИ СОНЕТ

Вери Хорваџи

Ко има дар кроз музику планета
да чује мир у ком плаче камење?
... Ћутке проживех милионе лета,
кад као муња слете стих на мене –

мртвог језика траг оживљен јасни –
тако снѣ Ирода о Маријамни
трепташе тајном вешћу: непојамни
ток времена је *тамо*, сјај не гасне...

И док трепери груд окамењена,
под тешком магмом и маглом искомском
у искупљења греха час предвечни,

ево, трагамо за даром смирења
и скривамо се, кô поглед, у прошлост,
незбившем, пак, као смрт обречени.

ЭЗОТЕРИЧЕСКИЙ СОНЕТ

Вере Хорват

Кому дано средь музыки планет
расслышать мир, в котором плачут камни?
...Я молча прожил миллионы лет,
когда явила молнией строка мне

на мёртвом языке оживший след, –
так Иродовы сны о Мариамне
мерцали потаённой вестью: *там* не
проходит время и не меркнет свет...

Пока трепещет каменная грудь,
издревле полнясь тяжестью и мглою
в предвечный час искупленной вины,

мы дар покоя силимся вернуть
и, словно взгляд, скрываемся в былое,
небывшему, как смерть, обречены.

ГОСТ

Ћутке стаде крај снискога прага,
са погледом што жеже сурово –
је ли весник обучен у слово,
ил' луталац што за Богом трага.

Реч прозбори лишену дусања,
кô да шапће нежива пустиња –
једва чујну, а на помен сина,
залелуја кроз ваздух осана,

бистра магла што ови Кинерет¹ –
сјај тињања са одежде пређе...
Он опусту измучене веђе:
јав² – заборав; ко да има вере?

1 Кинерет – језеро у Израелу, познато по томе што има више имена. Називају га још и Тиверијадско језеро и Галилејско или Генисаретско море. Ипак, Кинерет је његово најпознатије име, можда и због поетичности, јер изгледом подсећа на кинор, древни инструмент, претечу данашње виолине; прим. прев.

2 Јав, Прав и Нав – три равни битка, три нивоа предачког схватања универзума. Јав означава чулни, физички сегмент овог тројства, овде – (и) јаву уопште.

ГОСТЬ

Молча стал у низкого порога,
Глянул обжигающе, сурово –
То ли вестник, облачённый в слово,
То ли странник, потерявший Бога.

И реченье было бездыханно,
Точно говор мертвенной пустыни,
И невнятно молвило о сыне,
И таилась в воздухе осанна

Чистой мглой, окутавшей Киннерет,
Белым светом тлеющей одежды...
Опусти измученные вежды:
Явь – забвенье. Кто в него поверит?

НІРРО

У тебе, душо, мерим ово време:
из петних жила, злосрећан, проклињем
магновења, испуњена телесним,
речју окаменелом, кô да грцам
о горчини неиспијеног отрова,
бунтовној јави, непојамној збиљи,
несносном сну, непроживљеној кривњи.
У тебе, душо, ја досежем време,
када згаслим погледом василиска
срећем небески твој поглед – и сузе
виђења твојих претварам у грудe
слепог леда, што тешко трен за треном
у срце пада ми и дуго, дуго
на студном срцу копни. Тако блудим
еонима, епохама, вековима,
пратим пусте воде лета и дана
и спори, мртви ход минута, сличан
току река понорница. И докле
мислиш, душо, да мериш ме том мером
ствари и тела, падова и смрти?

О времену ме испитуј – јер знам то:
оно стоји, без снаге да се љушне,
раскриљено кô подневна пустиња
и вазнесено кô блистава Голгота;
и тумарам кроз пламен врућег ветра,
у седом песку заглављен до колена,
и блудим тако дуж низа магновења,
а свако од њих ново је укрштење.

Видим – али ти ме о томе не питаш.
Знам – али никад одговорити нећу.

НІРРО

В тебе, душа, я измеряю время:
натужно, обречённо заклиная
мгновения, исполненные плоти,
окаменелой речью, будто грежу
о горечи невыпитого яда,
немирной яви, несказанной были,
несносных снов, непрожитой вины.
В тебе, душа, я осязаю время,
когда потухшим взором василиска
встречаю твой небесный взор – и слёзы
твоих видений обращаю в глыбы
слепого льда, и тяжко миг за мигом
мне в сердце падает и долго, долго
на стылом сердце тает. Так я брежу
эонами, эпохами, веками,
слежу пустые воды лет и дней
и мерный, мёртвый бег минут, подобный
течению подземных рек. Доколе
тебя, душа, мне мерить этой мерой
вещей и тел, падения и смерти?

Спроси меня о времени – я знаю:
оно стоит, не в силах шелохнуться,
разверстое полуденной пустыней,
взнесённое сияющей Голгофой;
и я бреду сквозь пламя суховея,
в седом песке увязнув по колено,
и так бреду вдоль череды мгновений,
и каждое мгновение – сокрестье.

Я вижу – но меня о том не спросишь.
Я знаю – но вовеки не отвечу.

Руком јучерашњој сени крени,
тој рођеној, далекој, блиској сени
што зури у чежњом оптерећени
низ пустих дана ти. Ридај, стењи,

хлад буди што над угљевљем уста
и море заборава које плени
глас – и опроштајни, и несхваћени, –
ћутња свеопраштајућих уста.

Вчерашней тени руку протяни,
такой родной, далёкой, близкой тени:
она глядит с тоской о тяготеньи
в твои пустые дни. Рыдай, стони,

стань ветром средь обуглившихся стен,
стань морем забытья, в котором тонет
прощальный глас, непрожит и непонят, –
молчанье всепрощающих устен.

ПЕЈЗАЖ

Кô присносуштни Херкуланум
под слојем пепела и песка,
душом полегла туга реска
за словом, пре века закланом,

што васкрснуће ту, где магла
покри лик сумрачног Везува
свих мојих ћутњи и безумља, –
да свет, кô дрвље, спали до тла.

ПЕЙЗАЖ

Как присносущный Геркуланум
под толщей пепла и песка,
в душе покоится тоска
о слове, прежде век закланном.

Оно воскреснет там, где мгла
сокрыла сумрачный Везувий
моих молчаний и безумий, –
чтоб мир, как древле, сжечь дотла.

ХИМЕРА

И дође време невидљивог снега.
Пуста магла у јаме дана легла.
И непрозирна поноћ је, и светла,
кô древне смрти алфа и омега.

И Симон Маг развиће опет крила,
прорасла чувши зов обале ине,
кô сен мисли сукнуће у висине,
у сан ваздушаст од мутнога стакла...

Тако непрозирна је тајна, светла!
Близу је време незнанога снега.

НАВАЖДЕНИЕ

Пришла пора невидимого снега.
Пустая мгла в провалы дней легла.
И беспросветна полночь, и светла,
как древней смерти альфа и омега.

И Симон Маг расправит вновь крыла,
проросшие на зов иного берега,
и тенью мысли бросится с разбега
в воздушный сон из мутного стекла...

Так беспросветна тайна, так светла!
Близка пора неведомого снега.

Ту пуну ноћ, кô Пенелопин дар,
гле, испуштам лагано из руку
у ничим још ненарушен спокој –
обујмљујем сву ову глуву страст,
што разрешава безгласје земље
у ником још неисказани сјај.

И ништа још не одражава сјај
над безднама што разли чисти дар,
прионуо уз супстанцу земље
додирима тајнозначних руку –
и беше јутро – хранила је страст
још ни од ког не проживљен спокој.

И никако још неназван спокој
сад открива и тугу ми и сјај,
кô да је време химерична страст,
ненадано ниспослата кô дар
сновидачком плетисенком руку, –
наједном се пропиње из земље,

још ни од ког непризване земље,
од искони што скрива свој спокој
путнику што оте се из руку
и заволе само звездани сјај,
још ни у шта не претворени дар
којим душе осењује се страст,

још ни у коме нерођена страст.
Те смртници примају од земље

Пустую ночь, как Пенелопин дар,
я выпускаю медленно из рук
в ещё ничем не тронутый покой –
и осязаю ту глухую страсть,
что разрешает немоту земли
в ещё никем не высказанный свет.

Ещё ничем не отражённый свет,
над безднами разлив свой чистый дар,
прильнул однажды к веществу земли
касаясь тайновещанных рук –
и было утро, и питала страсть
ещё никем не прожитый покой.

Ещё никак не названный покой
мне открывает ныне скорбь и свет,
как будто время – призрачная страсть,
негаданно ниспосланная в дар
сновидчески-прозрачным теням рук, –
теперь восходит вдруг из-под земли,

ещё никем не призванной земли,
что испокон веков таит покой
для странников, отбившихся от рук
и возлюбивших только звёздный свет,
ещё ничем не сделавшийся дар,
которым души осеняет страсть,

ещё ни в ком не сбывшаяся страсть.
Так смертные приемлют от земли

још ни у шта непреобретен дар,
кô богови окушавши спокој,
све док се бесконачно тихи сјај
чува сам у благослову руку.

Полагано испуштам из руку
неизречене речи – смрт и страст,
и пусту ноћ, у коју стаје сјај:
још ми неразговетан лик земље
навештава слободу и спокој,
бестелесне, кô Пенелопин дар.

Говором руку, као сном земље,
нема се страст премешта у спокој,
дарује сјај и освештава дар.

ещё ни в чём не обретённый дар,
вкушая, словно боги, свой покой,
покуда бесконечно тихий свет
хранит себя в благословеньи рук.

Я выпускаю медленно из рук
несказанное слово – смерть и страсть,
пустую ночь, вмещающую свет:
ещё неразличимый лик земли
мне возвещает волю и покой,
бесплотные, как Пенелопин дар.

И речью рук, подобной снам земли,
немая страсть преносится в покой,
и дарит свет, и освящает дар.

Можда и празнином погледа нам тек,
њом, што скрива бездан лепоте и страха,
још имамо снаге да из царства праха
провидом призовемо недогођен век.

И, трпким укусом оцта и вина
заситивши дане што расправом горе,
у најпрозрачнију јесен Терпсихоре
грануће из магле, гле, времена ина.

Быть может, пустотой раскрытых век,
хранящей бездну красоты и страха,
ещё способны мы из царства праха
провидеть и призвать небывший век.

И, терпким вкусом оцта и вина
насытив дни, что на расправу скоры,
в прозрачайшую осень Терпсихоры
войдут из мглы другие времена.

Ничији врт и ничије доба:
трава и звезде, птице и дрвеће
пре времена спојили су дан и ноћ.

Незамислива тескоба сумрака
прозирна је као земно ти име
на вршку пера и језика.

Речи су сенкама сличне: још нерођене,
а већ ишчезле.
До окончања века
обречен сам да ћутим и говорим
на језику који не знам.

Ничейный сад, ничейная пора:
трава и звёзды, птицы и деревья
до срока день соединили с ночью.

И сумерек невыносимая тяжесть
прозрачна, как твоё земное имя
на кончике пера и языка.

Слова подобны теням: не родившись,
уже исчезли.
До скончания века
я обречён молчать и говорить
на языке, которого не знаю.

ОЛЕГ АЛЕКСАНДРОВИЧ КОМКОВ, културолог, херменеутичар, песник и преводилац са неколико језика, рођен је 1977. у Павловском Посаду у Московској области. Доцент је на катедри упоредних студија националних књижевности и култура на Факултету страних језика и регионалних студија Московског државног универзитета *Ломоносов*. Преводињем поезије бави се од 2008. године. Осим његових превода Сикелијаноса и енглеских метафизичара, Хелдерлина, Рилкеа, Хесеа и других, посебну пажњу наше културне јавности заслужују и веома успели препеви циклуса песама Јована Дучића.

Поезија и преводи Олега Комкова објављивани су у *Литературној гасети*, српским књижевним часописима *Књижевне новине*, *Трај*, *Српски јуи*, *Мон Аигеус*, у одељку *Антилопија светске поезије* чикашког недељника *Реклама*, у књижевном алманаху *Бели јавран* (Јекатеринбург-Њујорк) и *Речи, речи, речи* (Чикаго-Москва), у књижевном часопису *Пловећи мост*, у књижевно-уметничком часопису *Преводилац* (Чита), у зборнику *Уметнички превод и медијативна књижевност* и другим.

У Чикагу је 2016. године објављена књига поезије Олега Комкова *Тихо веће*, а затим и књига песама и изабраних поетских превода *У родној близини, у родној даљини...*

Избор поезије и превода Олега Комкова доступан је на књижевним сајтовима <http://ingenia.ru/> и <https://vestigia.video.blog/>

ОЛЕГ АЛЕКСАНДРОВИЧ КОМКОВ – культу-
ролог, герменевт, поэт и переводчик с нескольких
языков. Родился в 1977 году в Павловском Посаде
Московской области. Доцент кафедры сравнитель-
ного изучения национальных литератур и культур
факультета иностранных языков и регионоведения
Московского государственного университета имени
М.В. Ломоносова. Поэтическим переводом занима-
ется с 2008 года. Наряду с переводами Сикелианоса
и английских метафизиков, Гёльдерлина, Рильке, Гес-
се и других европейских поэтов, особого внимания
заслуживают его переводы стихотворений Йована
Дучича.

Стихотворения и переводы Олега Комкова пу-
бликовались в “Литературной газете”, сербских ли-
тературных журналах “Књижевне новине”, “Траг”,
“Српски југ”, “Mons Aureus”, в разделе “Антология ми-
ровой поэзии” чикагского еженедельника “Реклама”,
в литературных альманахах “Белый ворон” (Екате-
ринбург – Нью-Йорк) и «Слова, слова, слова...» (Чи-
каго – Москва), в журнале поэзии “Плавучий мост”,
в литературно-художественном журнале “Перевод-
чик” (Чита), в сборнике “Художественный перевод и
сравнительное литературоведение”.

В 2016 году в Чикаго вышла книга стихов Олега
Комкова “Тихое вече”, в 2018 году там же – книга сти-
хов и избранных переводов “В родной близи, в род-
ной дали...”

Подборки стихов и поэтических переводов Оле-
га Комкова доступны на литературных сайтах <http://ingenia.ru/> и <https://vestigia.video.blog/>

САДРЖАЈ

СМЕДЕРЕВСКИ ТРИПТИХ	6
ЕЛСИНОР	10
РЕЧИ	12
ВЕСТ	14
ЈУЛСКА КИША	16
***	18
СНОХВАТИЦА	20
ЉУБЉЕНОЈ	24
БЕКСТВО У ЕГИПАТ	26
***	28
СНОВИ	30
***	32
СИЦИЛИЈАНА ЗА ЈУЛИЈАНУ	34
СВЕТИЛЕН	36
***	38
ВАДИМУ МОЛОДОМ	40
ПСИХИ	42
ЈЕДНОМ	44
МАЛА БАЛАДА	46
***	48
***	50
ДИПТИХ	52
ЕЗОТЕРИЧКИ СОНЕТ	54
ГОСТ	56
НІРРО	58
***	60
ПЕЈЗАЖ	62
ХИМЕРА	64
***	66
***	70
***	72

СОДЕРЖАНИЕ

СМЕДЕРЕВСКИЙ ТРИПТИХ	7
ЭЛЬСИНОР	11
СЛОВА	13
ВЕСТЬ	15
ИЮЛЬСКИЙ ДОЖДЬ	17
***	19
ПРЕДСОНЬЕ	21
ВОЗЛЮБЛЕННОЙ	25
БЕГСТВО В ЕГИПЕТ	27
***	29
СНЫ	31
***	33
СИЦИЛИАНА ДЛЯ ЮЛИАННЫ	35
СВЕТИЛЕН	37
***	39
ВАДИМУ МОЛОДОМУ	41
ПСИХЕЕ	43
ОДНАЖДЫ	45
МАЛЕНЬКАЯ БАЛЛАДА	47
***	49
***	51
ДИПТИХ	53
ЭЗОТЕРИЧЕСКИЙ СОНЕТ	55
ГОСТЬ	57
НИРРО	59
***	61
ПЕЙЗАЖ	63
НАВАЖДЕНИЕ	65
***	67
***	71
***	73

Олеї Комков
ПЕНЕЛОПИН ДАР

Издавач
Међународни фестивал поезије
Смедеревска њесничка јесен

За издавача
Бранче Стојановић

Уредник
Горан Ђорђевић

Оперативни уредник
Миљан Гудеринић

Лектура и коректура на српском језику
Марина Миленковић и Миљан Гудеринић

Штампа
NEWPRESS Смедерево

Тираж
250 њримерака

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.161.1-1

КОМКОВ, Олег Александрович, 1977-

Пенелопин дар / Олег Комков ; превод Вера Хорват
= Пенелопин дар / Олег Комков ; перевод Вера Хорват. -
Смедерево : Међународни фестивал поезије Смедеревска
песничка јесен, 2019 (Смедерево
: Newpress). - 75 стр. : ауторова слика ; 20 cm. - (Меридијани /
Међународни фестивал поезије Смедеревска песничка јесен)

Упоредо срп. превод и рус. изворник. - Тираж 250. - Олег
Александрович
Комков: стр. 74.

ISBN 978-86-6255-077-4 (брош.)

COBISS.SR-ID 279927564